

ترک دکلم دیمک صوج می، گناه می، جرم می، قباحت می (۴)

کافری کفرندن نه طاڭرى يه ايانىور اولوشى، نه ده بىر طاڭرى يه عبادتى يوجهلىشى آرىندرير. بىر انسانلارڭ كفردن آرىنمهلىرى حادثه سنه امانته خيانات ايدوب ايتىمىشلىرى زاویه سىندن باقارز. بو حقيقىتڭ اوزرىينه رسول اكرمڭ ارتحالىلە بىر گولگە دوشىشى، خلفاى راشدىن دونەمى مۇئىنلرڭ بو گولگەبى يوق ايتىمە چىرىپنىشلىلە گچىمش و نهايىت چوق چىشىتلى سىبىه بناه مسلمانلارنىش انسان يېغىنلىرىنه "دەنیا يە اويمە" حالى غالب گلەمىشىدەر. الله قطعنەدەكى دىيڭ امتيازى آخرت بوردىنى ترجىح ايدن قاچ كىشى قالدىسە آنلارڭ أللە براقلدى. ۱۲ نجى خristian عصرىندن بىر يانە مسلمان قىلىغۇنە گىرمش "بىر قىسم" كافر بىر مسلمانلار آراسىندە و بالخاصە اوستىنە بىر قازانىق، بو يېرىنى تأميناتە باغلامق قىسىدەلە بىزلىدىن نه قدر دنیوی عقالا طائفةسى وارسە آنلىرى بو حكمە ترس بىر استقامىتىدە شرطلاندىرىمىشىدەر. نفاق بودر. مناقىل اعبارى، اعتبارڭ گىزىرسىنى سچىمش و گۈزلىرىنى بىزلىرى آنلارڭ فكر عالملارنىندن عقل دوشىرەجەك حالە دوشۇرن بىر موقعە دىكىمىشىدەر. ضعفدىن قورتولەمدىغۇز يېلىنسە بىلە هەر چىشىدەن عقللىشىرىمەلرە اولوب بايلىبورز. مسجد ضرارى يېقەرق گچىدىكىز ترک اولوش صفحە سىندن تركلەكى خەفيە ئەلدىغۇز باتىلىلاشىمە صفحە سىندە قدر بىر راسىونەل گورۇن لفظلارڭ نە جاذبە سىندە، نە دە أغواسىنە اعتراض ايدەيىلدەك. صره سىلە يەھودىلەر، اورتۇدوقسلىر، قاتولىكلىرى، تەايىستىلەر، دەايىستىلەر طاڭرى ايانانجىنى عقللىشىرىن دليللىرى واسطە سىلە بىزملە يېقىنلىق، خىصىمىق قوردقلىرى ادعالارنىند قازانجىلى چىقىدى. بو صورتەلە چاغدىن چاغە مسلمان وصفمىزڭ نە قدردىنى آصقى يە ئەلدىغۇز بتوں دەقىلىردىن اوزاقلاشىرىلدى.

بىر طاڭرىنىڭ موجود اولدىغۇنە دائىر وارلىق بىلەمىسىل دليل و قانىت او طاڭرىنىڭ وصفلىرى اساس آلىنەرق گىزىلىيەر. دىنلىلىرى كە، هەر شىئە گوجى يتىن، هەر شىئى گورۇب بىلۇب ايشىدىن بىر وارلغۇڭ موجودىتىڭ قبولى او وارلغۇڭ طاڭرى بىلەمىسى مجبورىتتە قىدلەر بىزى. اورن بىلەمىسىل دليل و قانىت ايسە سېبىز سوڭۇچ اولمەھىجغى قضىيە سىنى اساس گىزى. بىر طاڭرىنىڭ موجود اولوب اولمىدىغۇنە دائىر استفهامىدىن قورتولۇق ئەغىلا ئەلدىغۇز هەر شىئىڭ اورتەيە كىيم طرفىدىن چىقلەدىغى سۋالىنە اورنىڭ معمارىنىڭ طاڭرى اولدىغى جوانى ويرىنچە ممكىن اولور. بىر چوق باشقە اثبات حادثە سىنىڭ (مثلا argument from the design) يانى صره بتوں بونلەر اللەھى كىنديلىرىنىدەن اوزاقلاشىرىدە بىلدەلىرى نسبتىدە سکونتە ايرىشە بىلەن قفالارڭ مشغۇل اولدىغۇنى شىلدەر. اويسە هەر كىيم مسلمان اولدىسە ئاكلايش ئالانى، قاورايش سوھىسىنى كىندينى ياردانىڭ كىدىنە شاه طامارنىدىن دە يېقىن اولدىغۇنى او كەرەنەجەك قدر گىشىلتىمىش و يوكتىلىشىمىش. اسلام وحدت دىنيدىر: دين، علم، جهاد، رزق و بونلەلە مثبت مناسبىتى انكار ايدىلەمەن دەن نىجەلىرى تام، نەقصانىز بتوندەر، بىرېنىدەن آيرىلماز.

مسلمانلۇغۇزڭ نە قدردىنى آصقى يە ئەلدىغۇز خصوصىنەدەكى شعورى بىزە دەن باشىندا يەنى عباسى سلطنتى سورە سىنجە اعادە ايدن تركلەك اولمىشىدى، بوندىن سىڭىرە ئىن شعورە طالب اولەجقسىق تركلەكىن باشقە طوتاماغۇز يوق. يەھودىلەر و خristianلارڭ يانى صره مسلمانلارڭ دە "سماوى" دىكىلىندرەمە داخلىندا اولدىغى صاپىمىستە، صاپىقلەغۇنە تركلەر فارشى قويىدى. كىندينى صاپىمە، شاشىمە، صاپىتىمە بلاسندىن اوزاق طوتانە ترک دىنيدى. ترک اولەرق آڭلەمقدەن غۇجونمايانلار بىر قوممىش گىزى حرکەت ايتىدى. الله تركلەر دە پارلايان ھەدایتىڭ اجرىنى مودەرن چاغلۇك ايلك ملتى، اڭ يىوڭ ملت، ترک ملتى اولمە نصرتىلە قارشىلاشىدى.

لطفیله و روحیه ترک ملتته جبهه آلان هر کیم ایدیسه و بوندن بویله کیم اولورسە آنڭ امانىھ اخانت ایدنلر آراسىنده کى يىرى بلىيدىر. الله هر چاغدە و دىنائىڭ هر يېرنىدە ياشامش و ياشايان هر فرده خائىلردىن بىرى اولمامە امکان و فرستى طانىمىشدر. امانىڭ نە اولدىيغىنى مراق ايمىن اخانتىڭ نە يە تعلق ايدىيىكى علمىڭ جاھىيدىر. علمىڭ استراحتى آخرتىدە آرایان استقامتى رەبىر ايدىنلرلە ذوقڭ دنيا حيانى طولىدروشنى قورتولوش آڭلامى ويرنلر آراسىنده کى مبارزەبى مشاهىدە ايتىك ايمان گۈركىدەر. ايمان بىزى دوئلى ساحەسىنە دعوت ايدىيور. بلکە شىمىدىلك مؤمنى مشغۇل ايدن بویله بىر ساحەنڭ تخرىب ايدىلمسى يوزندىن اورتەيە چىقان اولايلىدر. تركلەتكى ايمان چىكىردە اولدىيغى گون ايشىغىنە انقااض قالدرىلنجە، انقااض قالدرىلدقجە چىقار.

عصمت اوزەل، ۲۵ ذى القعده ۱۴۳۵